

శ్రీ లక్ష్మణుల వెంకటేశ్వర పాఠం

13199

ప్రభుత్వ ప్రకటన NO. 19
 శ్రీ విద్యుత్ సహకార సంఘము

ప్రకటన:
 విద్యుత్ సహకార సంఘము

వారికి:
 విద్యుత్ సహకార సంఘము
 ముద్రము.

1958.

విద్యుత్ సహకార సంఘము

విద్యుత్ సహకార సంఘము

విజ్ఞప్తి.

అయ్యలారా !

నేనీ తిరుమల మొక తేశ్వరశతకమును రచించుటకు, నాకా దేవదేవునియందుగల భక్తివిశేషమే కారణముగాని, నాకుగల భాషావైదుష్యమును వెల్లడింపగాదు. మీదుమిక్కిలి కవిత్వరచనకు వలయు సామగ్రి నాకడ నపూర్ణమని నేనెఱింగియు రచనకు సాహసించితి. ఇందొప్పులెన్నియో తప్పులెన్నియో గ్రహింపజాలని యల్పజ్ఞుడను. నీరు పాలును గలిపి నివేదించిన బాలనే గ్రహించి నీటిని విసర్జించు హంసరాజము మాడ్కి సదయహృదయులగు మీరు నాయుదుగల వాత్సల్యాతిశయంబున నాతప్పులను మన్నించి, మీకృతకు నన్ను బాత్తునిజేయ వేడుకొనెద.

గుడ్లదొన, }
25-10-38.

ఇట్లు బుధజనవిధేయుడూ,
త్వరకవి మాలెకొండరాయడు,
గ్రంథకర్త.

శ్రీరాములు.

శ్రీ తిరుమల వెంకటేశ్వర ప్రసాద సిద్ధిరస్తు.

శ్రీ తిరుమల వెంకటేశ్వర శతకము.

ఉ॥ శ్రీరమణీయగాత్ర, సర • సీరుహపత్రవిశాలనేత్ర, ప ।
ద్వారమణీకళత్ర, పుర • మర్దన మిత్ర, సురారి జైత్ర, వి ।
స్తారసుకీర్తిపాత్ర, విధి • సంస్తుత చిత్రచరిత్ర, భక్తహృ ।
త్సారసనూత్నమిత్ర, ముని • సన్నుత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧

ఉ॥ శ్రీద, భవత్ప్రపా మహిమ • చేగృథినొందు రచింపఁబూని, మీ ।
పాదసరోజయుగ్మమును • భావమున గడుభక్తినిల్పి, యా ।
మోదముతోనుతింతు, రస • పూరితపద్యశతంబుఁగూర్చగఁ
సాదర మొప్పు సాయమును • సల్పుము తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨

ఉ॥ ఒక్కెడనైన విఘ్నముల • నొందక గార్యభరంబుఁదీర్పగా, ।
మ్రొక్కెద మీదునానతిని • మోదుగఱాదికి విఘ్నరాజుకుఁ, ।
చక్కెరలొల్కు పల్కులను • శారదనాకొడగూర్చునట్లుపెం ।
పెక్కిన భక్తితోఁగొలుతు • నెప్పుడు తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౩

ఉ॥ ఆదిమకావ్య కర్తకును, • వ్యాసునకుఁ, భవభూతికాళీదా, ।
సాదులకాంధ్ర వాఙ్మయని • యంతల కంజలిచేసి మ్రొక్కెదఁ, ।
నాదగు తల్లి దండ్రుల క • నారతముఁ బ్రణమిల్లి వేడుదుఁ, ।
బోధి యొసంగి నాకృతిని • బోధనఁగ తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౪

ఉ॥ రూపమునామముఁ గ్రియయు • లోకహితార్థముఁ బూనితోజగ ।
హ్వాపకనీ నిజమ్ముడల • జాననదుద్రముఖామరొత్తముల్ ।

దాపనవద్యులు గనగ • దక్షులుగాక వినమ్రచిత్తులై ।
తేవకు దేవకునిను ను • తించిరి తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౫

ఉ॥ ఆదియుగత్రయబునని • జాశితభక్తజనానుపాలనా ।
మోదవిశిష్టచిత్రమున • మోహవిమూఢవయ్యుమోహివై ।
మేదినిజన్మమందితివ • మేయచరిత్రతురీయమందునా ।
గాదిలివిగ్రహంబవము • గ్రాలితితిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౬

ఉ॥ స్థూలములందు స్థూలమయి, • సూక్ష్మముల గడుసూక్ష్మరూపివై,
నేలకునింగిక్క మిగిలి • నిండిచరాచరవిశ్వమంతయునా ।
లోలతనుండుదేవ, భవ • ఋంతనపండితవిగ్రహంబవై ।
గ్రాలితిమానవప్రతిని • గావగఁదిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౭

ఉ॥ గంటినియేడుగొండలను, • గంటివరాహునిదివ్యదేశమునా ।
గంటిసువర్ణకుంభముల • గ్రాలెడుకోవెలగోపురంబులనా ।
గంటివరాహతీర్థమును • గల్గెపహారిణియందుఁ గ్రుంకికొనా ।
గంటిభవత్ప్రేతకమును • కాంక్షతోతిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౮

ఉ॥ క్రుంకితిపాపనాశమున, • క్రుంకితినాకధునీజలంబులనా ।
క్రుంకితిగోపుగర్భమున, • క్రుంకితిపాండవతీర్థమందుననా ।
క్రుంకితిబ్రహ్మతీర్థమున • క్రుంకితివిష్ణుమహేశ్వరంబులనా ।
క్రుంకితికాపిలాఖ్యమున • గూర్చితోతిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౯

ఉ॥ లెక్కకుమిక్కుటంబగుచు, • కేలుబవళ్లునుదాసకొటిపెం ।
కెక్కినభక్తియుక్తులయి • హృదయముతొగిరినప్రకంబువై ।
కెక్కుచుగ్రిండికొదిగుచు • నేగుటచూచినఁ గండ్లవండువౌ ।
స్మక్కిడువారులేరుముర • సూదనతిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧౦

ఉ॥ మందిరఘంటికారవము • మందమరణదరసైకవంతమై, ।
బంధురపాపసంభయవి • భంజనశక్తివిశాలవంతమై, ।

యిందిరకాత్మ భూతమయి ♦ యింపెసలాడెడు నామమైనగా

విందయటాచు వీనులకు ♦ విందగు తిర్మల వెంకటేశ్వరా

ఉ॥ నీదగు దివ్యదర్శనము ♦ నిర్మలనిశ్చలచిత్తవృత్తినా ।

పాదనఁజేసి, భక్తిరస ♦ వంతముగాఁ గురుబుద్ధిఁగూర్చుకొని

మాదివిరోధులకా దరిమి, ♦ యవ్యయసౌఖ్యమునిచ్చి, ముక్తిసం ।

పాదనకారణంబగుచు ♦ భాసిలు దిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧౨

ఉ॥ శుకపిక సుకులంబగుచు ♦ శోభిలుచుండు వనాంతరంబులకా ।

బ్రకటితసాధసంహతి వి ♦ రాజిత పట్టణభూములందు నొ ।

ల్లక, నివసింప నెంచి తొ ♦ ధరాధర వెల్లిత భూరికాననం ।

బకలుషిత స్థలంబని ద ♦ యామయ తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧౩

ఉ॥ కారడవయ్యు సత్వములు ♦ గానఁగరావు మహాత్వమెట్టిదో ।

దానిసర్పబాధయును ♦ తస్కర బాధయు లేదుసౌఖ్యమై ।

మాకుత మొప్పుచుండు రవి ♦ మండల తీక్ష్ణమయూఖదాహముకా ।

భూరుహశాఖలార్పు ముని ♦ పూజిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧౪

చ॥ నినుఁగనఁబోవు భక్తుల వి ♦ నిశ్చలచిత్తమెఱుంగఁగోరియో ।

ఘనమతి దేవమానివర ♦ కాండమొనర్చెడు బూజలందనో ।

మనముననేమి యెంచితివా ♦ మానవకోటిక భేద్యమైన యీ ।

వనమునఁజేరినావు సుర ♦ వందిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧౫

చ॥ సిరిగలవాడవంచు, నిజ ♦ సేవకబృంద ఘనాఘవ్రంజనం ।

హరణవినోదివంచు, కరు ♦ గాకర భావుడవంచు, నెమ్మడికా ।

గురుతరమైనభక్తినిను ♦ గూర్చి భజించితి నన్నుఁబ్రోవుమో ।

పరమదయాసముద్రముని ♦ పూజిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧౬

చ॥ మలకలధర్మవృత్తియని ♦ మానకమచ్చర పూరితాత్మలై ।

పెలుచనహైందవాలయవి ♦ భేదనకార్యధురీణులై వెనకా ।

- జెలగిమునీదు సన్నిధికి ♦ జేరగ లేరది యేమిచిత్రమో ।
 సలలిత సద్గుణాధ్యముని ♦ సన్నుత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౧౭
- చ॥ మలకలతేనిపట్టి, సుర ♦ మానవవంద్య గుణప్రకాశ, మా ।
 నళినదళాక్షి సన్నిధి, స ♦ నాతన ధర్మపథానువర్తి, నిన్ ।
 వలచిభజించి సద్యశము ♦ భద్రపదంబును గాంచగల్గెనే ।
 వెలదులుసాటి యాసతికి ♦ పృథ్వీని దిర్మల వెంకటేశ్వరా ।
- ఉ॥ శ్రీకమలామనోహర, శ ♦ చీవరముఖ్య దీగీశపాలనా ।
 ప్రోకయశోవికాల, ముర ♦ సూదన, వేదవిరోధవాదకా ।
 నేకవయూధకుంభచయ ♦ నిర్దళనోగ్ర మృగేంద్ర, భక్తలో ।
 కైకశరణ్య మంగళ గు ♦ ణాలయ, తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥
- ఉ॥ కుండలవైరివాహ, ముచి ♦ కుండనుతా, హరినీలదేహాణి ।
 దండకళాప్రచండ మద ♦ దానవకాండవిభంగ భండనా, ।
 చండకర్ణేందునేత్ర భవ ♦ సాగరతారణ యానపాత్రనీ ।
 యండనునన్న జేర్పగొని ♦ యాదైద తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౦
- ఉ॥ యజ్ఞము, యజ్ఞభోక్తృవును ♦ యజ్ఞఫలంబును నీవెకానెడన్ ।
 వాఙ్మలు నమ్మి కొల్చి భవ ♦ బంధవిమోచను తొడుగన్ననీ ।
 యాజ్ఞశీరంబునెద్దిడియ ♦ హంబుదొఱుసి దినంబునేమనో ।
 యజ్ఞమొనర్తు దత్తలము ♦ నందగ తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౧
- ఉ॥ పాండవ పక్షపాతివని ♦ పల్కెడు కౌరవులంతమూర్ఖులో, ।
 దండ శరాత్మరూపమగు ♦ ధర్మమునీవని కాంచలేకనీ ।
 కుండునెయ్యటి చాగొనము ♦ యోగిజనాశ్రయ, సత్యమూర్తివా ।
 నిండు వెలుంగునీ వెగద ♦ నిర్మల తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౨
- ఉ॥ వేదహరుడు సోమకుడు ♦ బేలతనభిమునిగిడాగ, బ్ర ।
 హృదులు నిన్న వేడమను ♦ జాతునిగూల్చితి మస్మయపివై ।

వేదచయంబు బ్రహ్మాకిడి • భీతినిబాపి ధర్మజెలంగవా ।

సాదల బెంగబాపంగల • సామివి తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౩

చ॥ సురహిత మాచరింప, వడి • సుళ్లను వార్ధిమునుంగనున్న మం ।

దరమును వీపుపై నిలిపి • దక్షతమోసిన కూర్మరూపనా ।

తిరమెనుతింప నీమహిమ • దక్షసుతేశుడె జాలడందురో ।

పరమదయూతరంగ ముని • వందిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౪

చ॥ తరమర యంగలేక, గడు • దర్శితుడై కనకాక్షుడుగృత్ ।

వీరవీర చాపచుట్ట గతి • బృధ్వినిజుట్టంగ బూనగోధివై ।

కెరలి వరాహరూపమున • గిల్బిషునద్దనుజున్ వధించి స ।

త్వరమున బ్రోవవే ధరను • భాసుర తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౫

ఉ॥ సోదరహంతకుఁ దునిమి • ధ్నోణితలంబున కెల్ల నీశుడై !

మోదముజెంద నెంచి కడు • మూఢతనున్న హిరణ్యకేశ్యపుక ।

మేదురవక్షుఁ డిదిమి • మిత్తికొసంగిన నారసింహ, ప) ।

హ్లా దనుతాబ్జపాద, కరు • ణాకర తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౬

చ॥ బలవిపునోర్చి, నాకమును • బాయగజేసి, సురాధివాసమున్ ।

బలిమిని నాకృమించి, తన • పౌరుషమెల్లెడ సాటినట్టి యా ॥

బలిని నడంచు పూనికను • వామనమూర్తిగ బ్రహ్మచారివై ।

వెలసిన దేవదేవ, పర • భీకర తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౭

చ॥ ధరణిపు లేపుమీటి • నిజధర్మములన్ విడనాడి దుష్క్రియా ।

పరతపరింప నీసుగొని • పార్థివలోక వినాశకారివై, ।

పరగితివయ్య లోకమున • భార్గవరాముడు నాబ్రోశస్తమై, ।

సరసవచోవిలాస, ముని • సన్నత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౮

ఉ॥ ఊర్జితశక్తి సాహసమ • దోడ్పతిభండన నిర్జితారిమై ।

దుర్జయుడైన రావణుని • దోర్బల జృంభణ మార్పగోరి మేల్ ।

కర్ణమెఱింగి, చాళరథి • గన్బ్రభవింది దశామ్యుగూల్పవే ।
నిర్జరలోకమద్య, ధర • ణివర తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౯

చ॥ హలముధరించి హస్తమున • యాదవయోధులకెల్ల దొడ్డవై ।
బలఁపువైభవోన్నతుడు • పాలిత పాథుఁడుచక్రి కన్నవై ।
యలరితివయ్య రోహిణికి • నానకదుందుభికాత్మజుండవై ।
బలయుత రామనామమున • భాసిలి తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౩౦

ఉ॥ సంతతభోగలాలసత • క్షౌతలి భూతదయావిహీనులై ।
జంతుబలి పృథానమున • శాంతిలి దేవగణంబు కామితం ।
బెంతయొగూర్చి జ్యోతురరు • హేయగుణాధ్యుల నుద్ధరింపగన్ ।
భ్రాంఁనిజాపి, బుద్ధుఁడన • భాసిలు తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౩౧

చ॥ కలియుగమందు మానవుల • గల్గవదూరులజేసి బ్రోవగన్ ।
దలచితో, యాత్మరూపమున • ధారుణి కేషవగోత్రమంబునన్ ।
వెలసితి కల్కిమూర్తివన • వేడుకమీర గృపారనాంబుధి ।
కలిమివెలంది జేడబుధకల్పక తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౩౨

చ॥ నినుఁగనులారఁగన్న గడు • నీరసమైఘన పాపసంచయం ।
బనలము సోకుశుష్కతృణ • మట్టులు గూఢటిపోవునంచు స ।
ధనులునచించు వాక్యములు • తథ్యముగా మదినమ్మికంటినిఁ ।
సంకసనందనా దిముని • సన్మత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౩౩

॥ దుష్టాశి మానవాధములు • దుష్టమత పృవిబోధితోగ్గిడు ।
ష్కర్మలనాచరింప, భువి • సంకరజాత్య భివృద్ధిజెండఁగా, ।
నిర్మల హైందవాభ్యుదయ • నిశ్చల తత్వముసాటి భోవవే, ।
భిర్మయూంబరా, సుజన • పాలక, తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౩౪

ఉ॥ దేవ, శిష్టియారచన, • ధీవిభవంబున, భూతతిర్వముఁ, ।
జీవరాత్పిరైక్యము, • చేతన చేతన స్వప్రతిత్వముఁ, ।

కేవల నిర్గుణంబు, రిజి * గీవయు, సత్వరజస్తమాదులగా, ।

భావమున న్నెఱుంగుటయె * పాజ్ఞత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥3౧

ఉ॥ భక్తియుతాంతరంగులయి, * భాగవతార్థ విచారమగున్లై ।

వ్యక్తివశంబుజేసి, నిగ * మాతునినిన్ననిశంబుగొల్చినన్ ।

ప్రాక్తనసావసంహతిని * బాసిభవాద్భిదరించి, దుర్లభయ ।

వ్యాప్తిదోరంగి గాంచెదను * హాయిని తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥3౨

చ॥ కరధృతశంఖచక్ర, కలి * కల్పచనాశన గండకీశిలా ।

వరయుత హేమహార, ముఖ * బాసితచారుతరోర్ధ్వపుండ్ర, వి ।

స్ఫురదరవిందరాగమయ * భూరికీరీట, సువర్ణఘంటికా ।

భరితకటిప్రదేశ, ముని * వంధిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ 32

చ॥ వరద, భవాద్ధిహిత, శశి * భాస్కరలోచన, సావమోచనా ।

శరనిధిగేహ, నీలమణి * సార విరాజితచారుదేహ, సం ।

గరనిహతాసురప్రకర, * కల్యగుణాశ్రయ, కంబుకంఠరా ।

స్ఫురదరవిందనేత్ర, ముని * పూజిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥3౩

ఉ॥ సారసగేహినీహృదయ * సారస సారసమిత్ర, ఘోరసం ।

సారవిచారమార, ఘన * సారసుగంధవిలేపనాంగ, ధీ ।

సారవిరాజితా, విజిత * శాత్రవ, రక్షితశాత్రవాత్మజా ।

సారసనైరి వక్త్ర, ముని * సన్నత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ 3౪

ఉ॥ గ్రాహని, వీడితంబగుట * క్రౌర్యముబెంచి మదేభ మొక్కెడన్ ।

సాహసమొప్పబోరి తన * సారము బీరముబాసి ప్రాణముల్ ।

దేహమువీడనున్నగడు * దీనతనీశరణమ్ము వేసినన్, ।

న్నేహముమీరఁ బ్రోచితివి * నిర్మల తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౪౦

ఉ॥ కార్ముక భంగముంకువగ * గల్పనజేసి విదేహరాజు, దా ।

నర్మలిభూమిజాపరిణ * యంబును సాటిన, రాట్కుమారులా ।

ధర్మముగాంచి బెగ్గడిలి, * తాళగనోడ, దృఢాంబులీలగా ।

మర్మమెరింగి దృంచినర * మా వరతిర్మల వెంకటేశ్వరా । ర౧

ఉ॥ మోసపుజాదమందు తమ * భోగము, రాజ్యము నోడికాననా ।

వాసవిశేషకవ్వపరి * బాధిత భావులు పాండుసూనులా ।

యాసముబాసి, శుద్ధహృద * యమ్ముల నీపద పూజజేసి, ౭౯ ।

గాసినిబాసి, సౌఖ్యమును * గాంచిరి తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౦

ఉ॥ గొల్లడనివటంచు భువి * గొల్లలు గొందరు బల్కుచుందు, నీ ।

వెల్లజగంబులో లిస్సజి * యించినవాడని గాంచలేక, నీ ।

కల్లనిజంబుల్ దెలిసి * కాలము బుచ్చుటెవ్వరుపార్థమో ।

పుల్లనరోజనేత్ర, కరి * పోషక తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౩

చ॥ ధరణిని భక్తసంహతి ను * చారిత బ్రోవవికుంతమందిరం ।

బరయగవీడి, కేవలగ * మందునబుట్టితిపుట్టలోపల్క, ।

హరుడునజుండు గోవులయి * యయ్యెడనీకు బయస్సునిచ్చుట ।

గురుతుగగాంచె దద్విధము * గొల్లడు తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౪

ఉ॥ గొల్లడు, తొండమాన్యపతి * గోవులకాపరి, ధేనుకంతముల్ ।

డుల్లగ నేయ గొడ్డలిని * దోస్థలి జేర్చిననాల, గావనీ ।

వల్లననుంచి నీశీరము * నడ్డముగా బెనువేలునందిన ।

వల్లపుడుల్కిపాటొడవి * పర్వజ తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౫

చ॥ ధరణిపపుత్రి పద్మయను * చామరసాక్షివలించి వేడుచు ।

బోపారిమ్రొక్కపూర్వభవ * పుణ్యవశంబున గేలువట్టిని ।

వరమరయింతలేక భవ * దర్శనీరమునకా ధరించితో ।

గురుడుతురంగ, భక్తజన * కల్పక, తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౨౬

చ॥ ధరయును, నీశయు, సిరియు * ధర్మసత్రితయంబు, గొల్వగా

పరమపదంబుశేషనగ * పావనకానన సీమయైకమ ।

- వరలిలివయ్య దాసజన ♦ వాంఛితముల్ సమకూర్పనెంచి, నా ।
 తరమనుతింపనిన్నుగడు ♦ ధార్మిక తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౪౭
- చ॥ తురగముఖంబుదాల్చి, తొలి ♦ దొల్తన నక్షరసంజ్ఞఁగూర్చితీ ।
 వరువనినాల్గువిద్యలకు ♦ నాదిగురుండవు, వేదమూర్తివీ ।
 వరయ ననాదిపూరుషుడ ♦ వాద్యుడ వజ్రభవాండసృష్టికి ।
 వరఖగరాజవాహ సుర ♦ వందిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౪౮
- ఉ॥ తల్లియు దండ్రియు గురువు ♦ దాతయు త్రాతయునీవెయంచునా
 యుల్లమునందునమ్మి విన ♦ యోక్తుల సేవదపూజనేతునీ ।
 చల్లనిచూపులక బరపి ♦ సత్యమునిత్యమునైన సౌఖ్యముక ।
 గొల్లగనిచ్చి బ్రోవునను ♦ గూర్చిని తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౪౯
- ఉ॥ పర్వతమెక్కుత్రోవకిరు ♦ పార్శ్వములక వికలాంగు లెందరో ।
 విర్విగ బాద్లతీరి, చను ♦ ప్రేక్షకు లిచ్చెడు కాసువీసముక ।
 బర్విడిగొంచు భీతితము ♦ భద్రమటంచును దృపులై సదా ।
 నిర్విచయాత్ములై మనిరి ♦ నిర్మల తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౫౦
- ఉ॥ దేవ, నరాకృతిక బడసి ♦ దేవిగబద్ధును గేలుబట్ట నా ।
 పావనిపుణ్యమేమొ, మది ♦ భావన సేయఁదరంబె, తొండమాకా,
 భూవిభుడాచరించిన త ♦ పోబలమల్లుని జేసె నిన్నహా ।
 పావనివంద్యసప్తగిరి ♦ పాలక తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౫౧
- చ॥ సుతుబడయంగఁగోరి కపి ♦ సుందరియంజన యంజనాద్రిపై ।
 యతితపమాచరింపఁగని, ♦ యంబరకేశుని వీర్యముక సదా ।
 గతిభవదాజ్ఞ నావనిత ♦ గర్భమునందిడునట్లుజేసి, యా ।
 సతి ముదమందఁగూర్చితివి ♦ సంతతి తిర్మల వెంకటేశ్వరా ॥ ౫౨
- చ॥ పుడమిని నేధనాఘ్యుడును, ♦ భోగియు, ద్యాగియు, జక్రవర్తియుక
 బడయగలంఁడనీకుసరి ♦ భాగ్యము, భోగము, నాధిపత్యముక ।

విడివడకుండనిత్యమును ♦ వేనకువేలు గడింతు ద్రవ్యముగా ।
గుడినిగడాని పూలలను ♦ గొల్పితి తిర్మలవెంకటేశ్వరా ॥౫౩॥

చ॥ ఒకకరమందు చక్రమును ♦ నొక్కటశంఖముదాల్చి పేర్చిమై ।
యొకటనుజూపిపాదముల ♦ నొక్కటభక్తులవాంఛితార్థముల్ ।
సకలమునిచ్చు చిన్తాముగఁ ♦ జూచి చెలంగితి వేడుగొండలగా ।
బ్రకటమహాగుణాధ్య, ♦ ముని వదిత తిర్మలవెంకటేశ్వరా ॥ ౫౪

ఉ॥ అణినినోడి శాస్త్రపుల ♦ కర్థము, దేశముగోలుపోయి, కాం ।
భోజనృపాలుడర్థినిను ♦ బొల్పుగనర్చవశేసి, రాజ్యముగా ।
వాజిగజభవజాదుల న ♦ వార్యతగై కొని, మేరుధీరుడై ।
రాజిలెగాదె యుర్వర, ప ♦ రాత్పర తిర్మలవెంకటేశ్వరా ॥ ౫౫

ఉ॥ పూర్వము మాధవుండ నెడు ♦ భూసురుడాత్మకులోచితక్రియా ।
నిర్వహణంబుమాని యవ నీ ♦ స్థలి దుర్వ్యసనానుషంగుడై ।
పర్వమునాడు నీదరికి ♦ బ్రాప్తవశంబున కేరిగొల్వ గా ।
సర్వఘనాఘముక్తునిగ ♦ సల్పితి తిర్మలవెంకటేశ్వరా ॥ ౫౬

చ॥ ధరమునురామకృష్ణుడను ♦ తాపసు డుగ్రతపంబు సేయుచో ।
వెఱచి సురేంద్రుడైతిపము ♦ భిన్నముసేయ గడంగి బన్నముల్ ।
బరువడినొడ్డు నీకరుణ ♦ బ్రాపుగనిల్చి మున్సిద్రుబోచితో ।
వరద, సమస్తలోక పరి ♦ పాలక, తిర్మలవెంకటేశ్వరా ॥ ౫౭

చ॥ శరణమటన్నవారలకు ♦ శాశ్వతసౌఖ్యమునిచ్చిబోతువా ।
బిరుదుగలాడవంచు నిను ♦ వేడితి నాహృదయంబులోన నీ ।
వరపదకంజముల్ నిలిపి ♦ వారక నీకృపజూపకున్న నీ ।
బిరుదుహృశక్కియందు నరి ♦ భీకర తిర్మలవెంకటేశ్వరా ॥ ౫౮

ఉ॥ కృత్యమటంచుదారకుని ♦ గీటడగించి కుమారదేవుడా ।
హత్యదోలంగుటెట్లనుచు ♦ నాత్మదలంచి సురేంద్రునాజ్ఞచే ।

- నిత్యము, సత్యమైనెగడు ♦ నిఁభజించి యఘంబుబాయడే |
వ్యత్యయమింతలేక నుత ♦ భార్గవ తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౫౯
- చ॥ భవతభిషేకతీర్థమును ♦ బానమొనర్చెడు మానవాళి య |
త్యవిరళదోషసంభవ ఘ ♦ నాఘవితానవిముక్తినిందు నీ |
వవని సమస్తతీర్థముల ♦ కాలయమై విలసిల్లుచుండుటా |
వివిధకళావినోద, బల ♦ భిన్నుత తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౦
- ఉ॥ శీతలమందవాత మగ ♦ సీమ విరాజిత పారిజాత భూ |
జాతసుమప్రభాత నవ ♦ సారథసార మిళద్దిగంతమై |
యాతపతాపహంబు ము ♦ దావహమై ప్రసరించియెంతయో
భ్యాతివహించె నీనిలయ ♦ మందున దిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౧
- చ॥ విమలమనీష నీవు దల ♦ పెట్టిన నొక్కక్షణంబులోపలా |
గమలభవాండజాలముల ♦ గల్పనజేతువు మాయజూతువ |
శ్రమమునజోగి, భోగిగను, ♦ శక్రునిభిక్షువుగా నొనర్తువో |
సమయవినోదజాల కజ ♦ సన్నుత తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౨
- చ॥ సనకసనందనాదిముని ♦ సత్తములర్చిలి శేషశైలమం |
దనుపమలీల నిన్నుగొని ♦ యాడిభజించి, భవద్విభూతుల |
దినకరతుల్యతేజమును ♦ దివ్యమనోహరగాత్రసంపద |
గనులకు బండువొనటులు ♦ గాంచిరి తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౩
- చ॥ వ్రజమునగోపసుందరుల ♦ ప్రక్కన నందరికన్నిరూపులై |
నిజశుభమోహనాకృతిని ♦ నెగ్గగఁజేసి, విభాసరాసము |
ఋజుగతిసల్పుచో నిశివ ♦ రుండుడుమధ్యమునదనర్చున |
ట్లజనుతయొప్పితయ్య, సుజ ♦ నావన తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౪
- ఉ॥ ఎల్లజగంబులోలి సృజ ♦ యించను, బెంచను, ద్రుంచగర్తలై |
చేల్లినమూర్తుల వెనర ♦ చింపగుణాత్మకుడైన నిత్యునే |

వల్లనుగాంచగా గలనొ, * పాపుడనే, గతిజూపనీవు నా |

యుల్లమునందునిల్వమిక * నిర్మల తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౫

చ|| శివుడనికొందరు, * గనక చేలుడటంచును గొంతిమందియు |

ద్వివిధవిధానవర్తులయి * తీవ్రవివాదపరంపరాహతి |

జవికెదరయ్య, దేవ, నిను * చిన్మయుడద్వయుడంచు నెమ్మది |

దవిలియొలుగ లేక, గడు * ధార్మిక తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౬

ఉ|| పాలితలోకజాల, కరి * పాలక, పావనిపంద్య, పావనా, |

నీలశిరోజజాల, హరి * నీలమణీనిభచారుగాత్ర, నీ |

లీలలెఱింగిగోపికలు * రేలు బవభృభజించి యక్షయ |

శ్రీలనుగాంచినత్పదము * జేరిరి తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౭

ఉ|| నేవకలోకపాల, సుర * శేఖరవంద్య, సుశీల దేవకీ |

దేవి కనుంగుబాల, వసు * దేవ నృపాలవరాత్మగోల నా |

భావమునందు నీదుపద * పద్మయుగంబును నిల్పినిత్యము |

భోవుమటంచు వేడెదను * బొల్పుగ దిర్మలవెంకటేశ్వరా ||

ఉ|| లోకులు, లోకనాయకులు * లోకములు బదునాల్గుమాయమై |

చీకటిగ్రమ్మ నవ్వలను * జిత్ప్రభ కోటిదివాకరాధమై |

జోకనఖండమై వెలుగు * సూరిజనంబు లెలుంగనేర్తురా |

ప్రాకటతత్వమీవయను * భావము తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౬౯

ఉ|| పారుడొకండునీవనిని * బాటనబోవుచు దారిదప్పి దు |

ర్వారపిపాసచే బడలి * ప్రాణమువాయగనుండి, తానిను |

గూచిచేడ, సత్కృపను * గ్రోలగనీరమునిచ్చి, యింటికి |

దారి నెలుంగజూపితివి * ధార్మిక తిర్మలవెంకటేశ్వరా || 20

ఉ|| వేడగ లేదురాజ్యములు * విత్తములు గజవారుపంబులు |

కేడిగి శ్రీనివాస కడు * పేదతపంబువనుంట, బొట్టుకు |

గూడును, కట్టబట్టయును, * గూరిమిసేపదదాస్యము సదా |
 పోడిమి మీరనిచ్చి నను * బ్రోవుము తిర్మల వెంకటేశ్వరా || 20
 ఉ|| నీపదపద్మసేవనము * నిర్మలచిత్తునిజేసి, బుద్ధికి |

బ్రావుగనిచ్చి, భక్తికిని * బాసటయై పరమార్థదృశ్యము |
 జూపగ హేతువై వెలయు * జొప్పడనాకది మార్గమెద్దియో |
 తోపగలేదు, దిక్కగుము * దోడన తిర్మల వెంకటేశ్వరా || 21

ఉ|| భారతయుద్ధవీరుడగు * పాండవమధ్యముఁడాహవస్థలం |
 బారసి, ఖన్నుఁడై, గురుల, * నావుల, బాధుల జూపనోడితా |
 బోరికిఁబూనకున్నయెడ * బోధనజేసితి కర్మయోగము |
 ధీరత గయ్యము గడవ * ధీమర తిర్మల వెంకటేశ్వరా || 22

ఉ|| గాదిలితమ్ముఁడాజిదశ * కంటునీతో నెమరొడ్డిచెల్లదు |
 రేదననుది, దుఃఖమున * వేతి, బ్రాకృతపూరుషుంబలె |
 సోదరభర్మసూత్రమున * సుంధరమానవుల శ్రయింప నా |
 మాదిరి సల్పితోర, నిజ * మాయుని తిర్మల వెంకటేశ్వరా || 23

చ|| నవరసభావసంభరిత * నవ్యచచోసువిలాస సంపద |
 బ్రవిములతేజము గలిగి * భామినివై సుధబంచి పెట్టవా |
 నవనవలాసు పల్లవ క * న ద్రుదిబొల్పుక రాంబుజంబుల |
 వివిధకళావిసోద బల * భిన్నుత తిర్మల వెంకటేశ్వరా || 24

ఉ|| కాలునిమాతలార్భటికి, * కాయముగంపముసెది ప్రాణముల |
 దూలెడువేళ నీస్మరణ * దోచునో, తోచదో శ్రీనివాస, యా |
 వేళ నజేతునయ్య, మది * వేసటజెందకనాటికడ్డమై |
 జాలిసెలంగి బ్రోవవలె * శాశ్వత తిర్మల వెంకటేశ్వరా || 25

చ|| నవనిధులున్న, రంభయగు * నాతినిగొన్న, దివంబుగన్న నో |
 ప్రవిములతీర్థపాద, కడు * భక్తిని నిన్ననిశంబుగొల్వక |

- భవినవఁడని నీకరుణ * బొందగలేదని విన్న హేతుమా ।
 దివిరిభజింతునిన్ను, గడ * తేర్చుము తిర్మలవెంకటేశ్వరా॥ 22
- చ॥ రవిశశిభామసౌమ్యులును, * రాత్రిచరాదిగురుండు, కావ్యమూర్తి
 రవిజాడు, రాహుకేతువులు * బ్రాభవమొప్పుగ నీదునాజ్ఞచే ।
 యవని సరాళికర్మఫల, * మందగజేయుట, బూజనార్హులై
 ధ్రువగతినొప్పచుండుదు ర * ధోక్షజ తిర్మలవెంకటేశ్వరా॥ 23
- చ॥ సతమని యాలుబిడ్డలును, * సంపద, భోగము, వాహనంబులూ
 మతినతిగర్వముఁ జెటిగి, * మత్తత భూతదయావిహీనుడై ।
 కృతమకృతంబుగానకను * గిల్చివవృత్తములాచరించె డా
 పతితుఁడు, కాలుసమ్మెటల * బాలగు దిర్మలవెంకటేశ్వరా॥ 24
- డి॥ ఆనతవైరిపార్థునకు * నాపుడవై, రథచోదకుండవై ।
 మానితహృత్ప్రియుండవయి * మంత్రివినై, గురునాయకుండవై
 మేనమరందివై, జగతి * మేటిబలాధ్యునిజేసికాఘనూ ।
 గానకభావినోద, సుర * నందిత తిర్మలవెంకటేశ్వరా॥ ౨౦
- డి॥ కత్తినిజేతబట్టక నె, * కవ్వడికి రథచోదకుండవై ।
 మిత్తికీద్రోయగల్గితి వ * మేయబలాధ్యులధార్తరాష్ట్రులగా ।
 బత్తియె మూలకారణము * పాండవపక్షచరుండవౌటకుగా ।
 చిత్తునుగన్నవారలకు * నేమము తిర్మలవెంకటేశ్వరా॥ ౨౧
- చ॥ సరసవచో విలాసముల * శయ్యనులక్ష్మి నిగుడియుండగా ।
 కరిమొరనాలకించి తమ * కంబున నక్రమదార్థమేగుచో ।
 పరుగులుబారినావట నె * భామినిపయ్యెదనై నవీడకగా ।
 పరమదయామసివ, నుత * పాండవ తిర్మలవెంకటేశ్వరా॥ ౨౨
- చ॥ ఎటిగి, యెఱుంగజేనకట * యెంతటిపాపము నేసినానొ యీ ।
 వలకు, నికేమిజేసెదనొ * ప్రాప్తమదెల్లొకొ తోచదయ్యో నీ ।

మఱుగుకు జేరినాడ, నను • మానమువీడి, కృపాకటాక్షముఁ |

బఱిసి, మదాశ్రయిండవయి • భాసిలు తిర్మల వెంకటేశ్వరా॥౩

చ॥ అనిశము నీచదార్శనము • నర్మిలి సేయుచునున్న నాయెడఁ |

గనికరమూనవేల, నను • గావగరావదియేల, పామరుం |

డని యెద నెంచినావో, పరి • హాసము నాదుచరిత్ర లేకనీ |

మనము శిలామయంబో • గిరిమందిర తిర్మలవెంకటేశ్వరా॥౪

ఉ॥ ఆసకు మేరలేక నడి • యాసలబాలయి, నీచసేవలఁ |

జేసి, కృతాపరాధినయి • చేడ్పడి యియ్యెడ పూర్వపుణ్యముఁ |

జేసి, భవత్పదార్శనము • సేయగగల్గితి నాదుపాపముఁ |

ద్రోసి పునీతుజేయుమయ • తూర్ణ మ తిర్మల వెంకటేశ్వరా॥౫

ఉ॥ 'రా'యని యుచ్చరించిన బహిరాయనహా దురితుంబులన్నియుఁ |

'మా'యనిబల్చినంత క్షణః మాత్రములో, దలవాకిలొయ్యనఁ |

మూయబడంగ లోజొరగ • బోలపుగాపున రామనామముఁ |

బాయక సంస్మరించుటయె • భద్రము తిర్మలవెంకటేశ్వరా॥౬

చ॥ సిరిగలవాడవౌట నిను • జేఁభజించిన వారికెప్పుడుఁ |

గురుతరమైన సంపదల • గూర్చునుంబుల మోహవార్ధిలో |

దరగల క్కజేయకను • ధర్మనిబద్ధ గుణావలంబులై |

బరగఁగ జేసి ప్రోతువట • భాసుర తిర్మలవెంకటేశ్వరా॥ ౭

చ॥ తలపును నీవయ్యినిలిపి • తావకనామ సుధారసంబు నిం |

పలరగ గ్రోలువారలకు • హాయిజెలంగు నిహంబునక సదా |

వెలయుదు రూర్ధ్వలోకముల • విశ్రుతసౌఖ్యములబ్బి ముక్తులై |

సలలిత స్వప్రకాశ, గుణ • శోభిత తిర్మలవెంకటేశ్వరా॥ ౮

చ॥ అవనిపుడైన నేమి, బల • హంతకు డంతటిభోగియైన నే |

మదిరళ దానశీలుడయి • యర్థవతుండయి యేమి భాతిలో |

- భవదభిమానముగొనని • బామరుడెవ్వని బాత్రుడాను, తా |
భవజలధిదరింపఁ గురు • పండిత తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౮౯
- చ|| కలియుగమందు గొందరతి • కల్పవమానసులౌట దుష్ప్రియా |
కలితుల సత్యవాక్పరు ల • కారణవైర వశీకృతాత్ములై |
బలిమిని పేదసాదలకు • బాధలుగూర్చుచునుండు వారలగా |
బొలియగఁజేసి సాధువులఁ • బ్రోవుము తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౯౦
- చ|| వనజదళాక్ష, యోవరద • వాసవవంద్య, దయాతరంగ, స |
న్మునికుల సేవితాంఘ్రియుగ • మోహనరూప, సురారిమర్దనా |
ఘననిభసీలకాయ, దర • కంధర, నందకుమార, వల్లవి |
వనరుహబాణ, సీలగళ • పండిత, తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౯౧
- చ|| నినుగనలేనివాఁడు కడు • నీరసుఁడై కనులుండియుండుడౌ |
యనువుగనీకభామృతము • నాననిదుష్టుడు బ్రేతమాత్రుడౌ |
నినుమది సేవలఁదనుప • నేరనివాడిల గార్థభంబగుఁ |
దినకరసోమలోచన సు • ధీవర తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౯౨
- చ|| ఇనుఁడుదయింప జీకటులు • హీనములై కనురెప్పపాటులో |
జను మటుమాయమై యటులు • శాస్త్రవిచారసుబోధసారముఁ |
గనినను బాయనజ్ఞత, వి • కాసముగల్గు ఘనంబుకెంతయుఁ |
జనహితకార్యమియ్యదియ • త్కూతలి తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౯౩
- చ|| జనహితమైనకార్యములు • సల్పుచు భూతవయాంతరంగుఁడై |
యొనర సువర్ణలోప్తముల • నొక్కటిగా నమదృష్టిగాంచుచుఁ |
దనమది దానెఱింగి కుల • ధర్మపరాయణుఁడౌచు భూస్థలిఁ |
మనుటయె పూరుషార్థ • మఘమర్షణ తిర్మల వెంకటేశ్వరా || ౯౪
- చ|| ధీవరుఁడైన పూరుషుడు • దేశము, గాలము, బాత్రము, సదా |
భావమునందుగురైఱిగి • పథ్యము దిథ్యమునైన త్రోవసే |

బోధగనేర్పినా జగతి • బూజ్యత గాంచగ నర్హుడయ్యెడుగా |
క్రిమర భక్తమానసవ • శీకర తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౯౫

ఉ|| క్రొలితినీకథామృతము • గ్రొలితి నీపదకంజతీర్థముగా |
దోలితి వైరివట్కమును • దూరముగా వెమరొడ్డకుండ దే |
హాలయమందువెల్గు పర • మాత్ము నిగంటి నిమిలతాక్షులగా |
జాలము దృశ్యవిశ్వమని • సాటితి తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౯౬

ఉ|| మాడలు, మానికంబులు స • మంజసభూష లమూల్యచేలముల్ |
గోడిగె, లాలు, పల్లకులు • కుంజరముల్ రథముల్ పురంబులుగా |
బోడిమిమీర లంచమిడు • పూనిక నాయెడనున్న, చేతులగా |
మోడిచి మొక్కగల్గుదు న • మోయని తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౯౭

చ|| జనులతీసితిమంతులయి • సత్యవచోవిభవాభిరాములై |
జనపతి ధర్మమూర్తియయి • సస్యములెందు ఫలప్రదంబులై |
యునికికి మన్నికీ జగతి • యూర్జితసౌఖ్య ముదావహంబునై |
దనరగఁజేసి బ్రోవుమయ • ధార్మిక తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౯౮

ఉ|| అంగజోటి సన్నిభు • భాంగ, భవన్ముదుపాదయుగ్మముగా |
సంగతభక్తి హృద్విమల • సారసవీణిని నిల్పి పూజలు |
ప్పొంగుచుజేసి నీదయను • బొందగనే నిపుడియ్యనున్న యీ |
మంగళహారతిగా గొనుము • మాన్యత తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౯౯

చ|| త్వరకవివంశసంభవుఁడు • దారుఁడు, శౌనకగోత్రవర్ధనుం |
డరయగ నారువేలకులుఁ • డాత్మగురుండు సదాన్నదానత |
త్పరుఁడు భవద్విధేయుఁడు సు • భావుడు వెంకటరామమంత్రియా
పరసుని యాత్మకీపలయు • సౌఖ్యము తిర్మలవెంకటేశ్వరా || ౧౦౦

తె తిరుమల వెంకటేశ్వర కథము.

చ॥ పిలువగ మాలెకొండదనుఁ * బేరటివాడ కపిశ్వరాఖ్యులు
దొలగియు వ్రాసితిగా గృతిని * దోచినయట్టులు పండితోత్తవ
సెలువుగఁబడ్యముల్ సదివి * చిత్తములగా గడుహర్షముంద
తలపునఁ జూడుమయ్య భవ * తారక తిర్మల వెంకటేశ్వరా॥

శ్రీ తిరుమల వెంకటేశ్వరార్పణమస్తు.

త ప్పొప్పుల పట్టిక.

పద్యసంఖ్య.	పంక్తి.	తప్ప.	ఒత్ప.
౧౩	౧	ఉ	చ
౨౦	౧	కుండల	కుండలి
౩౭	౨	బాసిత	భాసిత
౩౮	౪	స్ప	స్ప
౪౦	౪	దృంచిన	ద్రుంచిన
౫౩	౩	విడిబడ	విడివడ
౬౫	౧	చ	ఉ

